

Herdenkingswoord van de Voorzitter van de Eerste Kamer bij het overlijden van oud-senator Gerhard Kolthoff (1925 – 2010) tijdens de Kamervergadering op dinsdag 14 december 2010.

Op 5 december 2010 is op 85-jarige leeftijd te Vledder overleden de heer Gerhard Willem Kolthoff. Hij was van mei 1971 tot juni 1981 lid van deze Kamer voor de PvdA. Zes jaar was hij voorzitter van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Hoge Colleges van Staat, en vier jaar vicevoorzitter van zijn fractie.

Gerhard Kolthoff werd geboren op 17 juli 1925 in de Gelderse plaats Neede, als zoon van een ambachtsman. Na zijn Mulo-B opleiding begon hij als jongste medewerker op de secretarie van zijn geboorteplaats, waar hij in de laatste oorlogsjaren persoonsbewijzen moest uitreiken. Vanaf 1945 was hij gemeentebestuurder in het Drentse Anloo, en vervolgens in de Friese gemeente Smallingerland. In de avonden behaalde hij zijn vakdiploma's voor gemeentefinanciën.

In 1959 werd Kolthoff op 34-jarige leeftijd gemeentesecretaris van het stadje Harlingen; een functie die hij tien jaar zou vervullen. Onder zijn ambtelijke leiding kreeg Harlingen een nieuwe haven, waardoor ruimte werd gemaakt voor grotere schepen en moderne industrie. In 1969 werd Gerhard Kolthoff benoemd tot burgemeester van de Drentse gemeente Sleen. Drie jaar later werd hij burgemeester van de gemeente Borger; destijds een artikel-12 gemeente, die onder zijn leiding spoedig weer schuldenvrij zou worden.

In 1962 werd Kolthoff voor de PvdA gekozen in de Staten van de Provincie Friesland, waar hij zeven jaar deel van uitmaakte. Van 1972 tot 1974 was hij lid van de Provinciale staten van Drenthe, een functie die hij combineerde met het lidmaatschap van de Eerste Kamer. Tezamen met het burgemeesterschap was hij in die jaren dus bestuurlijk en politiek actief in de drie lagen van het Huis van Thorbecke. Zijn sterke band met de Noordelijke provincies kwam onder meer tot uiting in zijn pleidooien voor een structurele financiële toelage voor de Noordelijke provincies. Deze kreeg later mede vorm in het Integraal Structuurfonds Noorden des Lands.

Kolthoff stond in gemeentelijke kringen bekend als een praktisch en vasthoudend bestuurder. Hij verdedigde namens de Vereniging Nederlandse Gemeenten met verve de financiële belangen van de decentrale overheden. Als lid van deze Kamer pleitte hij meermaals voor vaste normbedragen voor het gemeentelijk openbaar onderwijs, waarvoor het rijk volgens hem structureel te weinig financiering beschikbaar stelde. Deze Kamer nam op 7 maart 1972 op zijn initiatief een motie aan, gericht op een heldere normering van de onderwijsuitkeringen aan gemeenten. Deze motie was later mede aanleiding tot het instellen van de commissie Londo, een commissie die faam verwierf door de normen die zij ontwikkelde op onderwijs-financieel gebied. Vanuit de Onderwijsraad, waarvan Kolthoff lid was, heeft hij zich ook ingezet voor objectieve maatstaven voor de bekostiging van het onderwijs.

Als mens stond Gerhard Kolthoff bekend als een bescheiden en bedachtzaam man, gericht op consensus en wars van polarisatie. Ook na zijn pensionering in 1985 bleef Kolthoff zich inzetten voor gemeentelijke belangen en de kwaliteit van het onderwijs in de regio. Als lid van een adviescommissie van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten ijverde hij voor de leefbaarheid van kleine gemeenten en het behoud van scholen in dorpskernen op het platteland. Tot voor kort was Gerhard Kolthoff als actief lid van de afdeling Westerveld van de PvdA nog zeer betrokken bij de politieke en bestuurlijke actualiteit, zowel die in de regio als de landelijke ontwikkelingen.

Gerhard Kolthoff heeft tijdens vele debatten in deze Kamer zijn bijdrage geleverd aan de gedachtewisseling met de regering. Zijn visie en vasthoudendheid kwamen ten goede aan het werk van de Eerste Kamer. Moge ons respect voor zijn persoon en zijn inzet in dit huis tot steun zijn van zijn vrouw en kinderen.

Ik verzoek u om een moment van stilte.